

Skarver og smolt

Bortskræmning ved
åmundinger

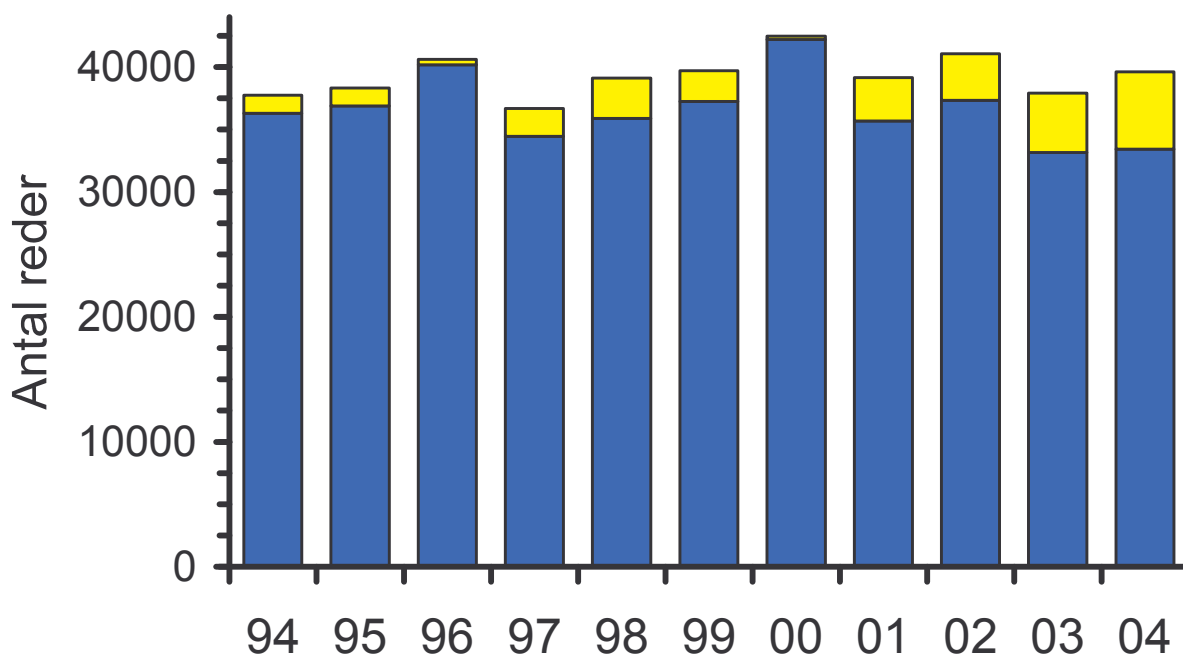
Skov- og Naturstyrelsen

Skarver i Danmark

I Danmark er lavvandede og kystnære havområder meget udbredte. Disse yder sammen med en række søer gode levevilkår for skarver og andre vandfugle. Danmark er på europæisk plan et vigtigt yngleområde for den europæiske bestand af mellemskarv. Danmark har derfor et særligt ansvar for at beskytte skarven og dens levesteder.

Gennem mere end ti år har antallet af skarver, der forsøger at yngle i Danmark, ligget ret stabilt på knap 40.000 par. Hovedparten af de danske skarver tilbringer kun halvdelen af året i Danmark. De ankommer i februar-april og trækker bort igen i august-november for at overvinde i Mellemeuropa og langs Middelhavets kyster. Et skarvpar får normalt 1-2 unger på vingerne i en sæson. Desuden er der altid et antal unge, ikke-ynglende skarver i de danske farvande.

Figuren viser antal skarvreder i Danmark. De med gult markerede reder er blevet olieret for at forhindre klækning (DMU, 2005).

Skarven lever af fisk

Skarver lever næsten udelukkende af fisk. Skarvernes fødeindtag svinger henover sæsonen fra 200g til 700g om dagen, størst i maj-juni, hvor skarverne har unger.

Skarven fanger især fisk under 20 cm og først og fremmest de fisk, som forekommer i størst antal, og er lettest at fange. Føden varierer derfor meget med årstid og område.

Undersøgelser gennemført af Danmarks Fiskeriundersøgelser i Ringkøbing Fjord viser, at skarverne her kan påføre lakse- og ørredsmolt en betydelig ekstra dødelighed. Hvor stor en andel af de udtrækkende ungfisk skarverne æder varierer fra år til år. Som i Skjern Å sker smolttrækket i de fleste vandløb fra slutningen af april til begyndelsen af maj, men tidspunktet kan variere fra vandløb til vandløb og fra år til år afhængigt af temperatur og vandføring.

Erfaringerne fra Ringkøbing Fjord tyder på at langt de fleste smolt bliver ædt i et relativt lille område ved selve å-mundingen. Dette er formentlig også tilfældet andre steder, hvor de unge laksefisk pludselig skal gå fra fersk- til saltvand. Smolt fra åer, der munder ud i lavvandede "deltaer" eller sandbanker, er formentlig særligt udsatte for skarvprædation.

Observeres der stor skarvaktivitet på sådanne lokaliteter i smoltperioden, kan der være grund til at forsøge at skræmme fuglene væk. Det er imidlertid ikke givet at skarver, der fouragerer i vandløb æder udtrækkende smolt af ørred og laks. Maveindholdet af skarver, der blev nedlagt i forbindelse med bortskræmningen ved Skjern Å i 2004 viste at disse skarver primært fangede smelt.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen fra 2002 opstiller rammerne for den danske skarvforvaltning. Planen har som overordnet målsætning at sikre, at skarven ikke forårsager uacceptable skader for fiskeriet samtidig med at der tages hensyn til skarvens beskyttelse og overlevelse som dansk ynglefugl.

Regulering med henblik på at undgå at der dannes nye store skarvkolonier og at forhindre den danske ynglebestand i at vokse er elementer i planen. Det er imidlertid hverken på kort sigt muligt eller foreneligt med vore internationale forpligtelser at reducere antallet af skarver i danske farvande i et omfang, der effektivt vil reducere konflikterne med fiskeriinteresserne.

I forbindelse med skarvernes fouragering på smolt peger Skov- og Naturstyrelsen derfor på mulighederne for at få tilladelse til at bortskræmme skarver fra relevante vandløbsstrækninger i de perioder, hvor smolt af laks og ørred er særligt sårbare.

Hvordan får man en tilladelse

Bredejere og foreninger, der har bredejerens accept, kan søge Skov- og Naturstyrelsen om tilladelse til bortskræmning i vandløb, hvor skader forårsaget af skarv kan påvises eller sandsynliggøres.

For at kunne sætte ind på det rette tidspunkt er et godt lokalkendskab til, hvornår smolten trækker i det pågældende vandløb, påkrævet. Fysisk tilstedeværelse ved vandløbet i de fleste af døgnets lyse timer i denne periode vil have den største virkning.

Skov- og Naturstyrelsen skønner, at nedlæggelse af et begrænset antal skarver (regulering) vil have effekt ved at øge skarvernes flugtafstand, og derved gøre bortskræmning af fuglene mere effektiv.

Naturstyrelsen vil ved vurdering af ansøgningen blandt andet lægge vægt på følgende forhold:

- **At** bortskræmningen foretages med det formål at beskytte udtrækkende smolt fra naturlige bestande af laks og ørred.
- **At** bortskræmning kun finder sted på en nøje afgrænset strækning.
- **At** regulering kun foretages af personer over 18 år i besiddelse af gyldigt jagttegn samt kopi af denne tilladelse,
- **At** bortskræmning foretages med størst mulig hensyntagen til det øvrige fugleliv samt publikum i området,
- **At** jagtlovgivningens bestemmelser i øvrigt overholdes,
- **At** regulerede skarver straks nedfryses og stilles til rådighed for undersøgelse,
- **At** der føres en 'logbog' over reguleringen med tidsangivelse, antal deltagende personer, antal skud affyret, antal skarver skudt og observeret, samt
- **At** skovdistriktet får tilsendt logbogen med en vurdering af hvilken effekt reguleringen har haft.

Ansøgningen skal sendes til det lokale statsskovdistrikt.

Bornholms Statsskovdistrikt
Rømersdal, Ekkodalsvej 2
3720 Åkirkeby
Tlf 56 97 40 06 Fax 56 97 53 93
e-mail bornholm@sns.dk

Buderupholm Statsskovdistrikt/
Landsdelscenter Nordjylland/
Mosskovgård, Møldrupvej 26
9520 Skørping
Tlf 98 39 10 14 Fax 98 39 27 14
e-mail buderupholm@sns.dk

Falster Statsskovdistrikt/
Landsdelscenter Storstrøm
Egehus, Hannenovvej 22, Tingsted
4800 Nykøbing F.
Tlf 54 43 90 13 Fax 54 43 98 13
e-mail falster@sns.dk

Feldborg Statsskovdistrikt
Feldborggård, Bjørnkærvej 18
7540 Haderup
Tlf 97 45 41 88 Fax 97 45 40 13
e-mail feldborg@sns.dk

Frederiksborg Statsskovdistrikt/
Landsdelscenter Nordsjælland/
Ostrupgård, Gillelejevej 2B
3230 Græsted
Tlf 48 46 56 00 Fax 48 46 56 01
e-mail frederiksborg@sns.dk

Fussingø Statsskovdistrikt
Tingtofte, Vasevej 7, Fussingø
8900 Randers
Tlf 86 45 45 00 Fax 86 45 40 36
e-mail fussingoe@sns.dk

Fyns Statsskovdistrikt/
Landsdelscenter Fyn
Sollerupgård, Sollerupvej 22, Korinth
5600 Fåborg
Tlf 62 65 17 77 Fax 62 65 17 22
e-mail fyn@sns.dk

Gråsten Statsskovdistrikt
Egene, Feldstedvej 14
6300 Gråsten
Tlf 74 65 14 64 Fax 74 65 23 32
e-mail graasten@sns.dk

Haderslev Statsskovdistrikt
Ulfshus, Christiansfeldvej 69
6100 Haderslev
Tlf 74 52 21 05 Fax 74 52 53 68
e-mail haderslev@sns.dk

Jægersborg Statsskovdistrikt
Boveskovgård, Dyrehaven 6
2930 Klampenborg
Tlf 39 97 39 00 Fax 39 97 39 15
e-mail jaegersborg@sns.dk

Klosterhedens Statsskovdistrikt
Sønderby, Gl. Landevej 35, Fabjerg
7620 Lemvig
Tlf 97 81 00 33 Fax 97 82 02 40
e-mail klosterheden@sns.dk

Kronborg Statsskovdistrikt
Julebækshøj, Bøsse-magergade 81
3150 Hellebæk
Tlf 49 70 90 90 Fax 49 70 90 82
e-mail kronborg@sns.dk

Københavns Statsskovdistrikt
Syvstjernen, Fægyden 1
3500 Værløse
Tlf 44 35 00 35 Fax 44 35 00 36
e-mail koebenhavn@sns.dk

Lindet Statsskovdistrikt/
Landsdelscenter Sydjylland
Skovridervej 1, Lindet
6510 Gram
Tlf 74 82 61 05 Fax 74 82 61 22
e-mail lindet@sns.dk

Nordjyllands Statsskovdistrikt
 Sct. Laurentiivej 148-150
 9990 Skagen
 Tlf 98 44 19 11 Fax 98 44 24 18
 e-mail nordjylland@sns.dk

Odsherred Statsskovdistrikt
 Mantzhøj, Ulkerupvej 1
 4500 Nykøbing Sj.
 Tlf 59 32 80 16 Fax 59 32 90 71
 e-mail odsherred@sns.dk

Oxbøl Statsskovdistrikt
 Ålholt, Ålholtvej 1
 6840 Oksbøl
 Tlf 76 54 10 20 Fax 76 54 10 46
 e-mail oxboel@sns.dk

Randbøl Statsskovdistrikt
 Gjøddinggård, Førstballevej 2
 7183 Randbøl
 Tlf 75 88 31 99 Fax 75 88 31 77
 e-mail randboel@sns.dk

Silkeborg Statsskovdistrikt/
 Landsdelscenter Midtjylland
 Vejlbø, Vejlsøvej 12
 8600 Silkeborg
 Tlf 86 82 08 44 Fax 86 80 47 30
 e-mail silkeborg@sns.dk

Thy Statsskovdistrikt
 Søholt, Søholtvej 6
 7700 Thisted
 Tlf 97 97 70 88 Fax 96 18 52 29
 e-mail thy@sns.dk

Denne folder er udsendt af Skov- og Naturstyrelsen i april 2005

Fotos: Florian Möllers (forside: skarv, s. 4: oliering af skarvæg), Niels Jepsen (s. 3: vild og opdrættet laksesmolt), Ole Malling (bagside: Varde Å ved udløb i Ho Bugt)

Yderligere information om skarver i Danmark kan findes på
www.skovognatur.dk
og
www.dmu.dk